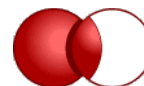

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723-550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 021-02, 028-02/07

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2006. GODINE**

KLINIČKA BOLNICA MOSTAR

Sarajevo, kolovoz 2007. godine

MENADŽMENTU
KLINIČKE BOLNICE MOSTAR
Ul. Kardinala Stepinca b.b.

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Kliničke bolnice Mostar na dan 31.12.2006. godine, iskazanu na stranicama od 1-21. Za ova finansijska izvješća odgovoran je menadžment Kliničke bolnice Mostar. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili temeljem ovlaštenja, sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH («Sl. novine FBiH», br. 22/06) i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan temelj za izražavanje našeg mišljenja.
3. S obzirom da nismo obavljali reviziju finansijskih izvješća za 2005. godinu ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima na dan 01.01.2006. godine.
4. Nakon obavljene revizije finansijskih izvješća na dan 31.12.2006. godine, utvrdili smo slijedeće:
  - Klinička bolnica Mostar posluje bez Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnika o plaćama i drugim materijalnim primanjima uposlenih. Obračun i isplata plaća u 2006. godini se vršio temeljem odluke ravnatelja o isplati plaća, a u zaključenim ugovorima o radu nisu jasno definirani opisi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće,
  - Obračun i isplata poreza i doprinosa nije vršena sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima, te je KB Mostar manje obračunala i uplatila poreza i doprinosa za 2006. godinu u iznosu od 2.181.450 KM i za navedeni iznos manje su iskazani rashodi, odnosno obveze, što je za posljedicu imalo utjecaja na iskazivanje poslovnog rezultata,
  - Popis imovine nije izvršen sukladno zakonskim propisima, odnosno sukladno Pravilniku o popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, obveza i potraživanja, Elaborat o izvršenom popisu nije usvojen od strane Upravnog vijeća, rashodovanje sredstava vršeno je bez odluke Upravnog vijeća i zapisnika komisija za rashodovanje, donirana oprema se u većini slučajeva vodi bez procijenjene vrijednosti, odnosno bez knjigovodstvene vrijednosti,

- Klinička bolnica Mostar nije se u potpunosti pridržavala Zakona o javnim nabavama (nabava lijekova, hrane, uredskog materijala, računarske opreme, tekućeg održavanja), zbog čega ne možemo potvrditi da je postignut najefikasniji način trošenja javnih sredstava.
  - Nije uspostavljen adekvatan sustav internih kontrola koji bi osigurao nadzor i kontrolu nad: praćenjem izvršenja Financijskog plana, trošenjem sredstava temeljem ugovora o djelu, obračunom i uplatom poreza temeljem dodatnih primanja, izdavanjem i trošenjem lijekova na odjelima, odnosno klinikama, ispostavljenim računima po osnovu zaključenih ugovora.
- 5. Po našem mišljenju, zbog navoda iz prethodne točke ne dajemo mišljenje po financijskim izvješćima na dan 31.12.2006. godine Kliničke bolnice Mostar.**

Skrećemo pozornost na slijedeće:

- Klinička bolnica Mostar utemeljena je u periodu ratnih dešavanja temeljem rješenja Ministarstva zdravstva HR Herceg Bosne i upisana u sudski registar Višeg suda u Mostaru 14.09.1994. godine.
- Do kraja 2006. godine nisu stvoreni zakonski uvjeti da se Klinička bolnica Mostar registrira sukladno zakonskim propisima. Nije donesen Zakon o preuzimanju prava i obveza suosnivača nad kliničkim centrima u Federaciji BiH. Parlament Federacije BiH nije utvrdio mrežu zdravstvenih ustanova bolničke zdravstvene zaštite, koja se radi kroz projekt SITAP i koji nije završen, niti je donesen Pravilnik o utvrđivanju uvjeta za dodjelu naziva kliničkih ustanova koji su trebali donijeti federalni ministar zdravstva i federalni ministar obrazovanja, obzirom da nije donesen Zakon o visokom obrazovanju.
- Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti dvije ili više županija i Federacija BiH mogu biti suosnivači kliničkih ustanova. Federacija BiH nije preuzela suosnivačka prava nad kliničkim ustanovama posebnim zakonom ili odlukom. Zakonodavno tijelo Hercegovačko neretvanske županije /kantona, također nije preuzelo suosnivačka prava, iako je sjedište Kliničke bolnice Mostar na području ove županije/kantona. Statut, kao temeljni akt zdravstvene ustanove, podliježe obveznoj suglasnosti suosnivača, međutim Klinička bolnica Mostar nije dobila suglasnost od dva suosnivača (Federacija BiH i Hercegovačko-neretvanske županije/kantona).
- Ukupne obveze Kliničke bolnice Mostar iznose 12.234.026 KM, što govori o nelikvidnosti i nemogućnosti izmirenja istih u ugovorenim rokovima i da je iskazan gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 2.397.208 KM

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

IZVJEŠĆE

o obavljenoj reviziji finansijskih izvješća KLINIČKE BOLNICE MOSTAR na dan 31.12.2006. godine

1 UVOD

Klinička bolnica Mostar (u daljem tekstu: KB Mostar) je javna zdravstvena ustanova, u statusu pravne osobe, koja je utemeljena rješenjem Ministarstva zdravstva Hrvatske Republike Herceg Bosna br.11-01-679/04 od 02.08.1994 godine na temelju Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o ustanovama koje je donijela HR HB («Narodni list HR-HB», br.14/94). Rješenjem broj U/s 3/94, KB Mostar je upisana u sudski registar Višeg suda u Mostaru dana 14.09.1994.godine Dana 16.04.1999. godine u višem sudu u Mostaru je izvršeno usklađivanje djelatnosti KB Mostar sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u FBiH.

Djelatnost KB Mostar se provodi kroz pružanje zdravstvenih usluga osiguranim osobama iz specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa i bolničko-zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa, znanstveno-istraživačke djelatnosti, nastavne djelatnosti i druge prateće djelatnosti u sastavu KB Mostar.

Imovina KB Mostar po odluci utemeljitelja (Rješenje Ministarstva zdravstva br. 11-01-679/94 od 02.08.1994. godine) sastoji se od poslovnih objekata, opreme, sitnog inventara i novčanih sredstava na dan utemeljenja KB Mostar, a po posebnom propisu utemeljitelja kao i sastavnom dijelu akta o utemeljenju. Imovina koja je na dan utemeljenja KB Mostar bila evidentirana kao društvena sredstva tijela medicinskog centra Mostar, je danom utemeljenja KB Mostar dana istoj na raspolaganje. Za obveze preuzete u pravnom prometu s trećim osobama, KB Mostar odgovara cjelokupnom imovinom-potpuna odgovornost.

Sredstva za rad i poslovanje KB Mostar stječe iz prihoda od Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, Zavoda zdravstvenog osiguranja Zapadno-hercegovačke županije, Zavoda zdravstvenog osiguranja Herceg-bosanske županije, Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, sa kojima ima zaključene ugovore o pružanju zdravstvenih usluga, kao i od učešća osiguranih osoba u liječenju (participacije), koje je utvrdila Skupština Hercegovačko-neretvanske županije/kantona donošenjem Odluke o premiji-sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite, te od pružanja drugih usluga i donacija.

Sjedište KB Mostar je u Mostaru u ulici Kardinala Stepinca bb.

Na dan 31.12.2006. godine KB Mostar je imala 1238 uposlenika, od čega 855 medicinskog i 383 nemedicinskog kadra.

2 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvješća, sustava internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija, izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pripremljena, u svakom značajnom pogledu, sukladno važećoj zakonskoj regulativi.

Revizija će utvrditi da li su poduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje, i čuvanje javnih prihoda i da li su isplate javnih rashoda vršene po odgovarajućem ovlaštenju i za svrhe za koje je ovlaštenje dano.

Cilj revizije je i da se utvrdi usklađenost poslovanja KB Mostar sa zakonskim propisima, ocjena računovodstvenog sustava, a posebno sustava internih kontrola, da li su interne kontrole prikladno postavljene i da li funkcioniraju, te da li su sposobne za sprječavanje ili otkrivanje i ispravljanje grešaka i značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima.

Revizijom će se osigurati transparentnost u trošenju javnih sredstava, odgovornost menadžmenta za zakonitost rada te uspješno i efikasno izvršavanje postavljenih ciljeva.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitali sve transakcije. Budući da smo reviziju obavili na bazi uzorka, postoji mogućnost da neke pogreške i nepravilnosti mogu ostati neotkrivene. Sustavom uzorka ispitali smo planirane procese.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasnije i ekonomičnije poslovanje, racionalnije korištenje sredstava i zaštitu imovine.

3 NALAZI I PREPORUKE

3.1. Menadžment i sustav internih kontrola

Prezentiranjem općih akata, kao i dokumentacije koja je bila temelj za evidentiranje poslovnih transakcija, Tim za reviziju se nije uvjerio u pouzdanost računovodstvenog sustava, niti sustav internih kontrola funkcionira tako da može pružiti pouzdanu informaciju da se postupi sukladno zakonskim propisima. Ovo ističemo prije svega što je uspostava sustava internih kontrola, implementacija i nadzor nad istim odgovornost menadžmenta. Shodno navedenom neophodno je poduzeti aktivnosti kako bi se isti ojačao i omogućio pouzdane, istinite i fer prezentacije svih poslovnih događaja. Tim za reviziju je konstatirao slijedeće propuste:

- KB Mostar nema Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim primanjima uposlenih,
- obračun i uplata poreza i doprinosa nije vršena sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima, niti su stvorene obveze za manje uplaćene poreze i doprinose u iznosu od 2,181.450 KM,
- isplate po osnovu ugovora o djelu vršene su u iznosima većim od iznosa definiranim ugovorima, a obračun i uplata poreza po osnovu ugovora o djelu i dodatnih primanja uposlenih u većini slučajeva nije vršena sukladno Zakonu,
- isplate jednokratnih pomoći vršene su bez prethodno donesenih rješenja od strane menadžmenta kojim bi se regulirala prava na stjecanje istih,
- popis imovine, obveza i potraživanja nije vršen sukladno zakonskim propisima i Pravilniku o popisu KB Mostar, a rashodovanje i isknjižavanje stalnih sredstava (opreme) i zaliha vršeno je bez donesene Odluke o rashodovanju od strane Upravnog vijeća KB Mostar i zapisnika komisije za rashodovanje,
- donirana oprema u knjigovodstvu stalnih sredstava u značajnom broju vodi se bez utvrđene procijenjene vrijednosti,
- isplate iz blagajne na ime troškova reprezentacije vršene su bez prethodnog odobrenja od strane ovlaštene osobe, a za iste se ne daje obrazloženje u koje svrhe se koriste,
- KB Mostar nije donijela Plan i program rada za 2006. godinu sa jasno definiranim planom zdravstvenih usluga, niti je donijela Plan nabave roba i usluga koji će biti temelj izrade Financijskog plana za 2006. godinu, a što je bila u obvezi sukladno Pravilniku o nabavi roba, pružanju usluga i ustupanju radova KB Mostar,
- prilikom nabave roba i usluga, KB Mostar se nije pridržavala Zakona o javnim nabavama, kod nabave lijekova i nabave usluga tekućeg održavanja, a kod nekih nabava je dijeljen predmet nabave na više dobavljača,
- Računovodstvene politike nisu prilagođene poslovanju KB Mostar i istim nije jasno definirana metoda priznavanja stalnih sredstava, obračuna troškova zaliha sirovina i materijala kako nalažu računovodstveni propisi,

Preporuka:

- **Donijeti Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa jasno definiranim ovlaštenjima i odgovornostima uposlenih u vršenju poslova i radnih zadataka i dosljedno ih se pridržavati. U cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava internih kontrola,**

donijeti smjernice – procedure kojim će se urediti obavljanje poslova iz nadležnosti KB Mostar, kako bi se osigurali uvjeti za efikasno obavljanje poslova, smanjili rizici od namjernih i nenamjernih grešaka i uskladilo poslovanje sa zakonskim propisima.

3.2. Organizacija, upravljanje, rukovođenje i nadzor

3.2.1. Osnivanje i organizacija

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, kojeg je donio Parlament FBiH, zdravstvene ustanove bolničke zdravstvene zaštite osnivaju se sukladno mreži zdravstvene djelatnosti, koja podrazumijeva vrstu i kapacitet zdravstvenih ustanova potrebitih za osiguranje zdravlja građana na području Federacije BiH. Mreža zdravstvene djelatnosti, koju je trebao donijeti Parlament FBiH na prijedlog Ministra zdravstva, nije donesena. Navedenim Zakonom su regulirani organizacija, upravljanje i nadzor u zdravstvenim ustanovama. KB Mostar osnovana je u periodu ratnih dešavanja i utemeljena je Rješenjem Ministarstva zdravstva HR-HB i upisana kod Višeg suda u Mostaru.

Statut KB Mostar donesen je 1995. godine, a suglasnost na isti je dala Vlada HR-HB. Od 2000. godine Uprava KB Mostar vodi aktivnosti na usuglašavanju osnivanja sukladno zakonskim propisima.

Timu za reviziju je prezentiran set akata kojeg čine Protokol sa sastanka premijera Vlade FBiH i predstavnika HNK o razrješenju statusa bolničkih kapaciteta HNK koji je potpisan od strane premijera Vlade FBiH i Vlade HNK, Odluke o prihvatu suosnivačkih prava nad KB Mostar od strane Skupštine Srednjobosanskog kantona, Zapadno-hercegovačke županije i Hercegbosanske županije, dopisi KB Mostar upućeni Ministarstvu zdravstva HNK o preuzimanju suosnivačkih prava nad KB Mostar, dopisi Federalnog ministarstva zdravstva upućeni Vladi FBiH u cilju davanje suglasnosti na Statut KB Mostar, dopisi o hitnom traženju suglasnosti na Statut KB Mostar iz 2005. godine upućeni suosnivačima KB Mostar, Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu zdravstva. Do kraja 2006. godine osnivanje KB Mostar nije provedeno sukladno zakonskim propisima. Naime, člankom 35 Zakona o zdravstvenoj zaštiti navedeno je da je Federacija BiH suosnivač kliničkih centara zajedno sa dvije ili više županija/kantona. Međutim FBiH nije preuzela suosnivačka prava nad kliničkim centrima posebnim zakonom ili odlukom. Prijedlog Zakona o preuzimanju prava i obveza suosnivača nad kliničkim ustanovama u FBiH Vlada je uputila Parlamentu FBiH, ali isti još uvijek nije usvojen.

Odluku o prihvatu suosnivačkih prava nad KB Mostar donijelo je zakonodavno tijelo Zapadno-hercegovačke, Herceg-bosanske i Srednje-bosanske županije/kantona. Odluku o suosnivačkim pravima nad KB Mostar nije donijelo zakonodavno tijelo Hercegovačko-neretvanske županije/kantona iako je sjedište na području navedene županije/kantona i najvećim dijelom se financira iz sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona. Iz sredstava navedenog Zavoda se financira i zdravstvena ustanova – Regionalni medicinski centar «Dr Safet Mujić» i opća bolnica u Konjicu. Ovako uspostavljene zdravstvene ustanove su posljedica ratnih dešavanja.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da KB Mostar nije donijela Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a timu za reviziju je prezentiran Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka radnika OOUR-a Regionalne bolnica Mostar iz 1985. godine. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je ravnatelj u 2007. godini donio Odluku o imenovanju radne grupe za izradu Pravilnika o sistematizaciji poslova i radnih zadataka KB Mostar.

Djelatnost KB Mostar se obavlja kroz slijedeće organizacijske jedinice: 5 klinika, Klinički zavod za patologiju i sudsku medicinu, 16 odjela, Centar za dijalizu sa nefrologijom, Služba za održavanje medicinskih objekata i opreme, Paramedicinska služba, Zajedničke službe u koje ulaze ravnatelj i pomoćnici ravnatelja i Prometna služba. Ovakva organizacija nije propisana Statutom KB Mostar iz 1995. godine, već je nastala kao rezultat otvaranja novih klinika i odjela temeljem odluka Upravnog vijeća KB Mostar.

Preporuka:

- **Do uspostave mreže zdravstvenih ustanova bolničke zdravstvene zaštite, koja je predviđena da se radi u okviru Projekta «SITAP» (Projekt tehničke pomoći socijalnom osiguranju), KB Mostar treba da inicira i otkloni prepreke zbog koji Skupština Hercegovačko-neretvanske županije/kantona nije preuzela suosnivačka prava nad KB Mostar, kako bi se poduzimale daljnje aktivnosti sukladno zakonskim propisima.**

3.2.2. Upravljanje, rukovođenje i nadzor

Zdravstvenom ustanovom, sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti upravlja Upravno vijeće. Upravno vijeće KB Mostar ima 10 članova koje je imenovala Vlada FBiH rješenjem broj 221/2006 od 11.05.2006. godine, a kojeg čine predstavnici Federalnog ministarstva zdravstva (2 člana), predstavnici Zapadno-hercegovačke županije (3 člana), predstavnici Srednjobosanske županije/kantona (2 člana) i predstavnici KB Mostar (3 člana). U sastavu novog Upravnog vijeća nisu imenovani predstavnici Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, jer zakonodavno tijelo županije nije preuzelo suosnivačka prava nad KB Mostar. Istog dana Vlada FBiH je donijela Rješenje broj 220/2006 o razrješenju dužnosti predsjednika i članova prethodnog Upravnog vijeća imenovanog Rješenjem Vlade FBiH broj 445/05 od 25.08.2005. godine. Uvidom u zapisnike sa sjednica novog Upravnog vijeća utvrdili smo da su u 2006. godini održane četiri sjednice. Istovremeno smo konstatirali da je prethodnom Upravnom vijeću istekao mandat u listopadu 2005. godine, ali je Vlada FBiH isto razriješila istog dana kada je imenovano novo Upravno vijeće KB Mostar, tj. sa zakašnjenjem od 7 mjeseci. Na drugoj sjednici novog Upravnog vijeća održanoj 14.07.2006. godine podneseno je Izvješće pravne i financijske službe o financijskoj situaciji u KB Mostar, kada je konstatirano da se KB Mostar nalazi u teškoj ekonomsko-financijskoj situaciji zbog činjenice da prema povjericima ima neizmirenih obaveza u iznosu od 12,234.026 KM, koje mogu rezultirati tužbama povjerioca što bi proizvelo blokadu računa KB i nesagledive posljedice za poslovanje KB Mostar.

KB Mostar rukovodi ravnatelj, koji je odgovoran za zakonitost rada, poslovanje i stručni rad KB Mostar. Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Upravno vijeće KB Mostar je donijelo Odluku broj 2194/06 od 14.07. 2006. godine kojom je izvršen izbor ravnatelja. Ista osoba je obnašala funkciju ravnatelja i u prethodnom mandatu, a u periodu od tri mjeseca je obnašala funkciju v.d. ravnatelja, do izbora ravnatelja KB Mostar. Izbor ravnatelja je izvršen nakon raspisivanja Javnog natječaja i izvještaja povjerenstva o provedenoj proceduri izbora ravnatelja kojeg je imenovalo Upravno vijeće KB Mostar. Prema zakonu o zdravstvenoj zaštiti KB Mostar ima Stručno vijeće imenovano od strane ravnatelja KB Mostar i predstavlja savjetodavni organ ravnatelja.

Postojećim Statutom KB Mostar je regulirano da ravnatelj određuje osobe ovlaštene za potpisivanje financijske i druge dokumentacije. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da pomoćnik ravnatelja za ekonomsko financijske poslove potpisuje izlazne račune, specifikacije plaća, obračune putnih naloga i drugu financijsku dokumentaciju, a pismenim ovlaštenjem ravnatelja broj 1507/05 od 24.06.2005. godine je određeno da navedena osoba potpisuje financijsku dokumentaciju u koju spadaju narudžbenice, izlazni računi, obavijesti i rješenja o imenovanju Povjerenstva za javne nabavke koje raspisuje KB Mostar, što znači da za određena dokumenta nije ovlašten za potpisivanje (specifikacije plaća, obračuni putnih naloga).

Pravilnik o knjigovodstvu koji je na snazi u KB Mostar, a koji je donio ravnatelj KB Mostar u prosincu 2006. godine više je primjenjiv za proračunske korisnike i isti treba poboljšati i prilagoditi načinu poslovanja i evidentiranja poslovnih promjena u KB Mostar sukladno zakonskim propisima. Ravnatelj je donio i Odluku o primjeni računovodstvenih politika koje u određenim segmentima nisu primjenjive na poslovanje KB Mostar, ili nisu jasno definirane, te iste treba definirati i prilagoditi poslovanju KB Mostar, sukladno zakonskim propisima i računovodstvenim standardima.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti je regulirano da nadzor nad radom zdravstvenih ustanova obuhvaća unutarnji nadzor i zdravstveno-inspekcijski nadzor. Unutarnji nadzor podrazumijeva provođenje nadzora nad stručnim radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika zdravstvene ustanove, dok poslove zdravstveno-inspekcijskog nadzora obavlja federalni, odnosno kantonalni zdravstveni

inspektor. Za stručni rad djelatnika odgovorni su voditelji organizacijskih jedinica, a za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran je ravnatelj. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti je također propisano da se unutarnji nadzor provodi na temelju općeg akta. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da KB Mostar ima Pravilnik o unutarnjem nadzoru nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika koji je donesen u rujnu 1996. godine, prema zakonskim propisima Hrvatske Republike Herceg Bosna. Novi Pravilnik o unutarnjem nadzoru usuglašen sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, nije prezentiran timu za reviziju. Postojećim Pravilnikom, kao i Statutom KB Mostar je regulirano da ravnatelj donosi Program periodičnog stručnog nadzora za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do kraja prosinca prethodne godine. Ravnatelj je ovlašten donositi potrebne mjere, rješenja i naputke za ostvarivanje Programa. Navedenim Pravilnikom je također regulirano da je ravnatelj dužan redovno izvještavati Stručno vijeće (dva puta godišnje) o provođenju periodičnog stručnog nadzora i o tome podnijeti izvješće. Timu za reviziju nije prezentiran Program periodičnog stručnog nadzora za 2006. godinu, Naputak o provođenju Programa, kao ni Izvješće o provođenju Programa za 2006. godinu kojeg je trebao podnijeti ravnatelj Stručnom vijeću KB Mostar.

U KB Mostar je dana 13.04.2006. godine, Odlukom ravnatelja broj 1075/06 osnovan Ured za kontrolu, nadzor i poboljšanje zdravstvenih usluga pri KB Mostar. Cilj formiranja Ureda je uvođenje validnih i mjerljivih standarda procesa na potpuno novoj osnovi, gdje se kao osnovni parametar uzima unutarnji sustav kvalitete, koji prije svega ovisi od menadžmenta, uspješne organizacije, te stimulativnog financiranja od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja. Temelj za formiranje Ureda je donošenje federalnog Zakona o sustavu poboljšanja, kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu FBiH u lipnju 2005. godine. Iz intervjua obavljenog sa odgovornom osobom u KB Mostar, osnivanjem Ureda učinjen je značajan pomak na podizanju kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga. Navedenim Zakonom osnovana je Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u FBiH, kao nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu. KB Mostar je ostvarila suradnju sa Agencijom i krenula sa djelomičnom implementacijom, budući da se radi o velikom broju standarda, čija potpuna implementacija zahtijeva duži vremenski period. Timu za reviziju je prezentirano Izvješće o ocjeni primjene odabranog seta standarda u KB Mostar na temelju pregleda ustanove koji je obavljen u organizaciji Agencije i HQS iz Londona. U Izvješću je navedeno da menadžment KB Mostar raspolaže solidnim temeljem za procese poboljšanja kvalitete i za implementiranje dobre prakse.

Preporuke:

- **Osigurati donošenje općih akata KB Mostar i usklađivanje postojećih sa zakonskim propisima,**
- **Osigurati donošenje Programa periodičnog stručnog nadzora za svaku kalendarsku godinu i to najkasnije do kraja prosinca prethodne godine, kao i izvještavanje o provođenju Programa periodičnog stručnog nadzora.**

3.3. Izrada i donošenje Financijskog plana

Upravno vijeće KB Mostar je na svojoj konstituirajućoj sjednici održanoj 02.06.2006. godine donijelo Odluku broj 1711/06 o usvajanju Financijskog plana KB Mostar za 2006. godinu. Financijski plan sačinjen je na temelju procjene ostvarenja prihoda i rashoda za 2005. godinu. KB Mostar nije donijela Plan i program rada za 2006. godinu iz koga bi se vidjela vrsta, obim i kvaliteta zdravstvenih usluga koje će se pružati osiguranicima, a koji bi služio kao vodilja u ostvarenju postavljenih ciljeva.

Timu za reviziju nije prezentiran ni plan nabave roba i usluga, te plan edukacije uposlenih, kao i eventualnih proširenja kapaciteta za tekuću godinu za koju se planiraju i osiguravaju sredstva u Financijskom planu sukladno. U obrazloženju Financijskog plana za 2006. godinu se navodi da navedeni planovi nisu doneseni, a isti bi bili temelj za izradu Financijskog plana.

Financijskim planom za 2006. godinu planirani su prihodi u iznosu od 32,155.000 KM, rashodi u iznosu od 33,354.000 KM i gubitak u iznosu od 1,199.000 KM. U Financijskom planom je navedeno da će se gubitak pokriti na teret temeljnog kapitala.

Sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, zdravstvena zaštita se pruža osiguranim osobama u zdravstvenim ustanovama, sa kojima županijski/kantonalni zavodi zaključuju ugovore o pružanju zdravstvene zaštite. Ugovorom se reguliraju međusobna prava i obveze u pružanju usluga zdravstvene zaštite osiguranicima, financiranje pruženih usluga, kao i druga prava i obveze. Ukupno planirana sredstva temeljem zaključenih ugovora sa zavodima zdravstvenog osiguranja iznose 30,060.000 KM, od čega se na Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K odnosi 22,700.000 KM, Zavod ZHŽ 5,040.000 KM, Zavod HBŽ 720.000 KM i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH 1,600.000 KM.

Na temelju prezentirane dokumentacije konstatirali smo da KB Mostar nema uređen sustav planiranja, niti utvrđene smjernice, kao ni upute za proces donošenja financijskih planova.

Preporuke:

- **Donijeti Plan i program rada u kome će se jasno iskazati i plan zdravstvenih usluga, kao i smjernice i upute za proces planiranja,**
- **Donijeti plan nabave roba i usluga, te plan edukacije uposlenih, kao i eventualnih proširenja kapaciteta koji će biti temelj izrade Financijskog plana.**

3.4. Ostvarenje prihoda i rashoda za 2006. godinu

U 2006. godini KB Mostar je ostvarila prihode u iznosu od 35,202.464 KM i rashode u iznosu od 35,383.209 KM, te završila poslovnu godinu sa gubitkom u iznosu od 180.745 KM. Sa akumuliranim gubitkom iz ranijih godina, ukupan gubitak iznad visine kapitala iznosi od 2,397.208 KM.

3.4.1. Ostvarenje prihoda za 2006. godinu

KB Mostar je u 2006. godini ostvarila prihoda u ukupnom iznosu od 35,202.464 KM, što je u odnosu na plan više za 10,95%, a u odnosu na prethodnu godinu također više za 9,13%.

Struktura ostvarenih prihoda je slijedeća:

VRSTA PRIHODA	Ostvarenje za 2005.g.	Plan za 2006.g.	Ostvarenje za 2006.g.	Indeks 4:3	Indeks 4:2
1	2	3	4	5	6
Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNK-za plaće i naknade	16,564.468	16,600.000	17,161.170	103,38	103,60
Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNK-za materijalne troškove	8,095.807	6,100.000	8,321.935	136,43	136,52
Prihodi od učešća osiguranika-participacija	713.220	300.000	576.256	192,08	80,80
Prihodi od usluga-liječenje i prijevoz	387.373	450.000	540.023	120,00	139,41
Prihodi od pružanja usluga sistematskog pregleda	17.763	15.000	-	-	-
Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja ZHŽ	4,900.000	5,000.000	5,040.000	100,80	102,85
Prihodi od Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja	2,170.577	1,600.000	1,548.723	96,80	71,35
Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja HBŽ	600.000	1,080.000	720.000	66,66	120,00
Ostali prihodi	1,107.531	1,010.000	1,393.120	137,93	125,79
UKUPNO	32,256.739	32,155.000	35,202.462	109,48	109,13

Iz strukture ostvarenih prihoda se vidi da je KB Mostar u 2006. godini najveći iznos prihoda ostvarila doznakom sredstava od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K. Temeljem zaključenih ugovora o financiranju pružanja zdravstvenih usluga, Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K je u 2006. godini

doznačio KB Mostar sredstva u iznosu od 25,483.105 KM, što čini 72,39% ukupnih prihoda. Od navedenog iznosa za plaće i naknade uposlenih u KB Mostar je doznačeno 17,161.170 KM, a za materijalne troškove 8,321.935 KM.

Na temelju dostavljene dokumentacije konstatirali smo slijedeće:

- U ugovoru zaključenim sa Zavodom zdravstvenog osiguranja HNŽ/K o pružanju zdravstvenih usluga osiguranim osobama iz specijalističko-konzultativne i bolničke zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa, regulirano je da se Zavod obvezuje sukladno Financijskom planu za 2006. godinu, KB Mostar na ime obavljanja zdravstvenih usluga mjesečno doznačavati iznos od 1,896.084 KM i to za neto plaće i topli obrok zaposlenih u KB Mostar iznos od 913.349 KM, za doprinose 476.735 KM i za materijalne troškove 506.000 KM. U ugovoru je navedeno da zdravstvena ustanova dostavlja Zavodu izvješće o izvršenim uslugama, što KB Mostar i čini. Zbog uvjetovanosti visine sredstava koje ostvaruje Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K obračun izvršenih usluga nema utjecaja na visinu utvrđene naknade. Ugovor o pružanju zdravstvenih usluga nije zaključen sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju i ne iskazuje vrstu, obim i kvalitetu zdravstvenih usluga. Uvidom u analitički karticu prihoda od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNK utvrđeno je da se doznake ugovorenog iznosa sredstava od ZZO HNŽ/K knjiže direktno na prihod, a u knjigovodstvu se ne iskazuju potraživanja od Zavoda. Također utvrđeno je da je dana 08.01.2007. godine i 17.01.2007. godine Zavod HNŽ/K doznačio sredstva KB Mostar prema zaključku Upravnog vijeća Zavoda HNŽ/K od 19.12.2006. godine, u iznosu od 2,064.480 KM (2 puta po 1,032.240 KM) u cilju ublažavanja troškova nastalih uvođenjem PDV u zdravstvu tokom 2006. godine.
- KB Mostar je zaključio ugovor sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Hercegbosanske Županije o pružanju zdravstvenih usluga osiguranicima HBŽ, kojim je regulirano da će Zavod HBŽ doznačavati KB Mostar mjesečni paušalni iznos sredstava u iznosu od 60.000 KM. Također je regulirano da će se na kraju obračunske 2006. godine izvršiti konačan obračun između uplaćenog paušala Zavoda i ispostavljenih računa od strane KB Mostar za pružene zdravstvene usluge po važećem Cjeniku iz 1998. godine. Prema Izvješću Fakturnog odsjeka KB Mostar o utrošku za liječenje osiguranika ZZO HBŽ za 2006. godinu, obveze Zavoda prema KB Mostar za pružene zdravstvene usluge iznose 1,731.420 KM. Na kraju godine KB Mostar je umanjio prihode i potraživanja od navedenog Zavoda, za iznos od 1,121.019 KM do ugovorenog iznosa,
- U 2006. godini KB Mostar je zaključio ugovor o pružanju zdravstvenih usluga sa ZZO Zapadno-hercegovačke županije, kojim je regulirano da će ovaj Zavod uplaćivati KB Mostar mjesečnu naknadu u iznosu od 420.000 KM za pružanje zdravstvenih usluga osiguranika Zapadno-hercegovačke županije. Prema ugovoru KB Mostar je dužan dostavljati Zavodu Specifikaciju izvršenih zdravstvenih usluga za protekli mjesec po osiguraniku i ostala dokumenta navedena u ugovoru. Na kraju godine KB Mostar je umanjila prihode i potraživanja od navedenog Zavoda za iznos od 23.706 KM, jer se doznačavanje sredstava vršilo u paušalnom iznosu,
- Utvrđeno je da je izvjestan broj faktura iz uzorka za pružanje zdravstvenih usluga ispostavljen u 2006. godini iako su zdravstvene usluge pružene u 2005. godini. U intervjuu sa odgovornom osobom do kašnjenja u ispostavljanju faktura koje se odnose na pružene usluge u 2005. godini je došlo zbog toga što je dug period izdavanja otpusnog pisma pacijentu koji je bio na liječenju u KB Mostar, nakon čega se ispostavljaju fakture, što po našem mišljenju ne opravdava postupak i KB Mostar treba ubrzati proceduru izdavanja otpusnog pisma liječenom pacijentu,
- Na temelju prezentiranih faktura utvrđeno je da neke fakture sadrže podatke o vrsti zdravstvene usluge, broju bodova i cijeni usluge prema Cjeniku zdravstvenih usluga koje vrijede za zdravstveno osiguranje s teritorija FBiH, dok na izvjesnom broju faktura su iskazani zbirni podaci po klinikama i odjelima iz kojih se ne vidi o kojim se pruženim zdravstvenim uslugama radi kao i cijena usluge na osnovu koje je utvrđen iznos fakture,
- KB Mostar je u rujnu 2005. godine zaključila Ugovor o pružanju zdravstvenih usluga koje se financiraju iz sredstava fonda solidarnosti FBiH za 2005. godinu, sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, koji je bio na snazi i u 2006. godini. Navedenim Ugovorom je regulirana struktura, obim i cijene zdravstvenih usluga sukladno Odluci o utvrđivanju

prioritetnih programa zdravstvene zaštite. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se postupa sukladno zaključenom ugovoru,

- Učešće osiguranika u troškovima liječenja (participacija) se vrši prema Odluci o premiji-sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite, koju je donijela Skupština HNŽ/K 16.03.2006. godine, prema kojoj svi osiguranici plaćaju godišnju premiju u iznosu od 20 KM i tada su oslobođeni plaćanja participacije pojedinačnih zdravstvenih usluga, a za osiguranike koji ne plate utvrđenu godišnju premiju dužni su participirati u troškovima liječenja u iznosima utvrđenim Odlukom. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se naplata participacije od pacijenata vrši gotovinski na blagajni KB Mostar, a primitak se polaže na blagajnu po odjelima i klinikama. Na kraju mjeseca se sačinjava Izvješće o visini naplaćene participacije, te uz kopiju virmanskog naloga šalje Zavodu HNK, čiji je to prihod sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju. Prema Odluci Upravnog vijeća Zavoda zdravstvenog osiguranja HNK o visini sredstava koja Zavod doznachava zdravstvenim uslugama, 70% sredstava ostvarenih participacijom vraća se zdravstvenoj ustanovi a 30% zadržava Zavod. Knjiženje prihoda od participacije se vrši direktno na приходima, a po doznaci sredstava Zavodu zdravstvenog osiguranja HNK se prihodi od participacije u cijelosti storniraju, a nakon povrata sredstava od strane Zavoda ponovo se ponovo knjiže kao prihodi.
- Ugovorom o poslovnoj suradnji zaključenim između KB Mostar i Doma zdravlja Mostar je regulirano da će KB Mostar za Dom zdravlja Mostar obavljati slijedeće usluge: usluge kadrovske službe, usluge financijske službe, usluge tehničke službe- pogon vešeraj, usluge prometne službe-radionica, usluge Arhive, usluge pretraga za sistematske preglede djelatnika (RTG pluća, pregled specijaliste oftalmologa, specijaliste ORL-vestibulogram). Uvidom u fakturu broj 01/FIN/06 od 30.06.2006. godine utvrđeno je da su specificirane izvršene usluge koje je izvršila KB Mostar za Dom zdravlja u periodu od 01.01.-0-30.06.2006. godine. Imajući u vidu da su u navedenoj fakturi navedeni bruto osobni dohodci za dva djelatnika za 6 mjeseci u iznosu od 7.899 KM koji vode financijsko materijalno knjigovodstvo, blagajnu, obračunu osobnih dohodaka i kadrovske poslove, Tim za reviziju je konstatirao da KB Mostar nije mogla zaključiti ugovor kojim će se ugovarati obavljanje pravnih i financijskih poslova, jer ista nije registrirana za obavljanje navedenih poslova.

Općenito za zaključene ugovore sa zavodima zdravstvenog osiguranja, smatramo da su zaključeni ugovori nepotpuni i ne sadrže sve elemente koje bi ugovori sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju trebali sadržavati te je neophodno iste jasnije definirati i uskladiti sa Zakonom.

Preporuke:

- **Osigurati zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između Zavoda zdravstvenog osiguranja i KB Mostar, jer istim nisu regulirani vrsta, obim i kvaliteta zdravstvenih usluga,**
- **Prilikom zaključivanja ugovora sa zavodima zdravstvenog osiguranja županija koje su suosnivači KB Mostar jasno definirati način plaćanja izvršenih usluga,**
- **Preispitati ugovaranje pružanja pravnih i financijskih usluga sa Domom zdravlja Mostar, koje nisu u nadležnosti KB Mostar.**

3.4.2. Ostvarenje rashoda za 2006. godinu

KB Mostar je u 2006. godini ostvarila rashode u iznosu od 35,383.209 KM i u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 4,23%, a u odnosu na plan više za 6,08%. Od navedenog iznosa na rashode osnovne djelatnosti se odnosi 34,236.305 KM, na rashode od financiranja (troškovi kamata) 598.453 KM i ostale rashode (troškovi po sudskim presudama) 548.451 KM.

Dajemo usporedni prikaz ostvarenih rashoda za 2006. godinu u odnosu na ostvarene rashode u 2005. godini i plan rashoda za 2006. godinu:

VRSTA RASHODA	Ostvarenje za 2005.g.	Plan za 2006.g.	Ostvarenje za 2006.g.	Indeks 4:3	Indeks 4:2
1	2	3	4	5	6
Troškovi sirovina i materijala	10,861.964	10,999.000	11,525.313	104,78	106,11
Troškovi energije	1,360.953	1,329.000	1,573.141	118,37	115,59
Troškovi rezervnih dijelova	16,204	17.000	25.059	147,40	154,65
Sitan inventar i auto gume	149.072	160.000	246.059	152,77	165,06
Amortizacija	1,227.155	1,200.000	1,301.644	108,47	106,07
Bruto plaće i naknade plaća	14,727.156	14,900.000	13,934.767	93,52	94,62
Ostali troškovi uposlenih (topli obrok i prijevoz)	2,776.851	2,818.000	2,851.694	101,20	102,70
Transportne usluge	3.568	4.000	14.846	371,15	416,09
Usluge održavanja	483.849	304.000	522.184	171,77	107,92
Zakupnine	62.454	52.000	69.421	133,50	163,52
Troškovi osiguranja	139.021	97.000	93.808	96,71	67,49
Bankarske usluge	6.362	7.000	6.033	86,19	94,83
Troškovi reprezentacije	84.165	85.000	86.900	102,24	103,25
Putni troškovi	264.024	261.000	327.503	125,48	124,04
Naknade radnicima i stanovništvu	589.198	457.000	1,000.464	218,92	169,80
Porezi koji ne zavise od financ. rezultata i takse	79.800	76.000	75.037	98,73	94,03
PTT troškovi	105.296	100.000	103.625	103,63	98,41
Ostali troškovi poslovanja	517.566	488.000	478.807	98,12	92,51
Svega rashodi od operativne aktivnosti	33,454.658	33,354.000	34,236.305	102,65	102,34
Rashodi od financiranja	6.799	-	598.453	-	8802,07
Ostali rashodi	484.926	-	548.451	-	113,10
UKUPNO RASHODI	33,946.383	33,354.000	35,383.209	106,08	104,23

Rashodi od operativne aktivnosti su u odnosu na plan više ostvareni za 2,65%, a u odnosu na prethodnu godinu 2,34%. U ovim rashodima su sadržani troškovi nastali pružanjem zdravstvenih usluga, kao i administrativni troškovi KB Mostar.

U troškovima najveće stavke predstavljaju troškovi utrošenih lijekova, plaća i naknada uposlenim i amortizacije koji čine 83,06% ukupno ostvarenih rashoda.

Rashodi od financiranja su neoperativni rashodi i odnose se na troškove kamata po sudskim presudama u iznosu 593.173 KM i troškove negativnih tečajnih razlika u iznosu od 5.280 KM Uvidom u Financijski plan utvrdili smo da navedeni rashodi nisu planirani za 2006. godinu.

Ostali rashodi predstavljaju rashode po sudskim presudama (436.707 KM), nastale temeljem utuženja KB Mostar za neizmirene obveze, rashode nastale temeljem utvrđenih manjkova (40.014 KM), naknadno utvrđene rashode iz prethodne godine (36.985 KM) i rashode temeljem rashodovanih stalnih sredstava za 2006. godinu (34.745 KM).

3.4.2.1. Plaće i naknade plaća u KB Mostar

KB Mostar ne posjeduje Pravilnik o plaći, naknadama plaća i drugim materijalnim primanjima uposlenika. Timu za reviziju je prezentiran Nacrt pravilnika, koji nije na snazi i nije usvojen od strane nadležnih organa. Ravnatelj KB Mostar je 02.12.2005. godine donio Odluku o isplati plaća djelatnicima KB Mostar, a kao temelj donošenja Odluke navodi se član 27. Statuta i Odluke o plaćama iz proračuna HR Herceg Bosne i proračuna županije i općina. Prema članu 27. Statuta, ravnatelj nema ovlasti za donošenje iste. Timu za reviziju nije prezentirana Odluka o visini osnovice, a uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdili smo da je osnovica za 2006. godinu iznosila 218,28 KM. Odlukom o isplati plaća su utvrđeni koeficijenti za radna mjesta u rasponu od 1,20 – 4,40. Iako je točkom II Odluke definirana vrijednost koeficijenta, u točki VI iste Odluke navodi se da vrijednost

koeficijenta utvrđuje Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K. Također u zaključenim ugovorima o radu nije se pridržavalo odredbi Zakona o radu u dijelu koji se odnosi na podatke o radnom mjestu i kratkom opisu poslova, kao i podacima vezanim za plaću i naknade. U ugovorima se umjesto kratkog opisa poslova poziva na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, iako KB Mostar isti ne posjeduje, a umjesto podataka o plaći navodi se Odluka o plaćama proračuna HR HB i proračuna županija i općina.

Tim za reviziju je utvrdio neusklađenost podataka o plaćama, doprinosima iz i na plaće i porezima na plaću u financijskim izvješćima i knjigovodstvenoj dokumentaciji. Evidentno je neslaganje podataka u Financijskom izvješću «Posebni podaci», knjigovodstvenoj evidenciji i Specifikacijama plaća.

Uvidom u obračun i isplatu plaće utvrdili smo da KB Mostar nije vršila obračun i uplatu doprinosa iz i na plaću, kao i poreza na plaću po propisanim zakonskim stopama, tako da je manje obračunato i uplaćeno doprinosa iz plaća u iznosu od 1,479.852 KM, doprinosa na plaće 528.568 KM, poreza na plaću 157.300 i poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u iznosu od 15.730 KM. Ističemo da je KB Mostar knjigovodstveno manje evidentirala obveza po ovom osnovu u ukupnom iznosu od 2,181.450 KM, a što je za posljedicu imalo manje iskazivanje troškova po ovom osnovu, a samim tim i financijski rezultat nije iskazan realno i fer u financijskim izvješćima.

Prema izjavi odgovorne osobe, obračun poreza i doprinosa se vršio na umanjenu neto plaću, a umanjeње se vršilo do iznosa raspoloživih sredstava za obračun plaće.

Uvidom u specifikacije, plaća koje su ovjerene i dostavljene Kantonalnom poreznom uredu Mostar utvrdili smo da se na specifikacijama nisu iskazivali točni iznosi isplaćene neto plaće, a doprinosi i porezi iskazani su u iznosima u kojima su obračunati i uplaćeni suprotno zakonom propisanim stopama. KB Mostar je dostavila Kantonalnom poreznom uredu Mostar DP obrasce za 2006. godinu. U uzetom uzorku DP obrazaca utvrdili smo da je naveden točan iznos neto isplaćenih plaća, međutim za doprinose iz plaća i porez na plaću naveden je iznos veći od stvarno obračunatog i uplaćenog.

Iz prethodno navedenog, tim za reviziju ne može da potvrdi iznose iskazanih plaća, doprinosa i poreza.

Upravno vijeće KB Mostar je 14.07.2006. godine donijelo je Odluku o visini plaće ravnatelja KB Mostar u iznosu od 1.800 KM. Temeljem navedene Odluke utvrđen je koeficijent od 8,30.

Ravnatelj KB Mostar je 17.03.2003. godine donio Odluku da se uposleniku, koji radi u Službi za ekonomsko financijske poslove, na poslovima prikupljanja donatorskih sredstava za projekt izgradnje novog medicinskog objekta na Bijelom brijegu, izradi i provođenju elaborata ekonomske opravdanosti projekta vezanih za završetak izgradnje i opremanje GMO, organiziranje reformskih procesa unutar KB Mostar, na ime troškova putovanja i plaće isplaćuje iznos od 3.000 KM. Sa uposlenikom je zaključen ugovor o radu u kojem je navedeno da je isti raspoređen na radno mjesto «v.d. savjetnika ravnatelja sukladno sa Zakonom», a obzirom da nije naveden opis poslova za to radno mjesto, timu za reviziju nije poznato o kojem se radnom mjestu radi, niti koji su poslovi i zadaci u opisu ovog radnog mjesta. Na temelju odluke ravnatelja utvrđen je koeficijent za obračun plaće od 8,50. Preostali iznos od 1.128 KM se isplaćuje na ime troškova prijevoza sa i na posao. Konstatiramo da je ravnatelj donio odluku bez suglasnosti Upravnog vijeća. Uvidom u obračun plaća imenovanog, utvrdili smo da je na ime troškova prijevoza u toku 2006. godine izvršena isplata u iznosu od 13.636 KM. Zakonom o porezu na plaću definirano je da se na dodatna primanja iznad utvrđenih, obračunava i plaća porez po zbrojnoj stopi od 68,97%. Prema tome KB Mostar je bila obvezna po ovom osnovu za 2006. godinu uplatiti na ime poreza iznos od 9.380 KM. Uplata poreza nije izvršena.

Uvidom u obračun plaća utvrdili smo da se na platnim spiskovima nalaze liječnici sa kojima je KB Mostar zaključila ugovore o djelu, što je obrađeno u dijelu troškova za ugovore o djelu, jer su nastali troškovi evidentirani na toj poziciji.

Preporuke:

- **Donijeti Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim primanjima uposlenih,**

- **Obračun i uplatu poreza i doprinosa vršiti na način reguliran Zakonom o porezu na plaću i Zakonom o doprinosima,**
- **Za manje obračunate, iskazane i uplaćene poreze i doprinose stvoriti obvezu i izvršiti uplatu,**
- **Upravno vijeće i menadžment KB Mostar trebaju donositi odluke sukladno zakonskim propisima.**

3.4.2.2. Ostali troškovi zaposlenih

Ravnatelj KB Mostar je 30.12.2005. godine donio Odluku o naknadama koje nemaju karakter plaće. Odlukom su definirani iznosi za isplate na ime jednokratnih pomoći uposlenicima: u slučaju smrti, sahrane, odlaska u mirovinu, naknade za odvojeni život, naknade za topli obrok i naknade za troškove putovanja sa i na posao.

Odlukom o naknadama koje nemaju karakter plaće regulirano je da naknada za topli obrok iznosi 200 KM, a troškovi prijevoza sa i na posao za udaljenost preko 3 km priznaju se u visini od 70% cijene dnevne ili mjesečna karte gradskog ili prigradskog javnog prijevoza.

Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K na ime regresa doznačio je KB Mostar iznos od 480.164 KM. Ravnatelj KB Mostar je 13.06.2006. godine donio Odluku o isplati regresa u visini od 200 KM. Odluku o isplati drugog dijela regresa za korištenje godišnjeg odmora u visini od 200 KM ravnatelj KB Mostar je donio 29.12.2006. godine. Na ime regresa za korištenje godišnjeg odmora isplaćeno je 487.600 KM, od čega je KB Mostar isplatila iz svojih sredstava iznos od 7.435 KM.

3.4.2.3. Naknade troškova zaposlenih

Na poziciji naknada za odvojeni život iskazan je iznos od 74.433 KM. Prema izjavi odgovorne osobe pravo na naknadu za odvojeni život imaju specijalizanti koji se nalaze na specijalizaciji u R Hrvatskoj. Timu za reviziju prezentiran je spisak uposlenika (38 ljekara) kojima se isplaćivala naknada za odvojeni život. Prema prezentiranim podacima na ime naknade za odvojeni život ukupno je isplaćen iznos od 47.799 KM. Obračun i isplata se vršila na osnovu naloga Pomoćnika ravnatelja za kadrovske i organizacijske poslove. Pojedinačna rješenja o reguliranju prava na naknadu za odvojeni život se nisu sačinjavala. Također, na poziciji naknada za odvojeni život evidentirani su troškovi naknada za rad u komisiji za lijekove, u komisiji za intrahospitalne infekcije, komisiji za upućivanje na liječenje u R Hrvatsku, te komisiji za nabavu. Isplata članovima gore navedenih komisija se vršila uz plaće djelatnika, na način da su se naknade iskazivale na platnim listama kao naknade za odvojeni život i ostale nadoknade. Konstatiramo da su naknade članovima komisija iskazane na pogrešnoj poziciji, a za isplatu naknada po ovom osnovu nije prezentirana uplata poreza na dodatna primanja. Uvidom u INFO obrasce za 2006. godinu, utvrdili smo da isti nisu sačinjeni i predati Poreznoj upravi, iako su pojedinačne naknade članovima za rad u komisijama za 2006. godinu iznosile od 1.000 KM – 2.500 KM.

Preporuke:

- **Pravo na naknadu za odvojeni život regulirati donošenjem pojedinačnih rješenja, od strane menadžmenta KB Mostar, za uposlenike koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na iste,**
- **Obračun i uplatu poreza temeljem dodatnih primanja uposlenih vršiti sukladno Zakonu o porezu na plaću i Napatka o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću, a iskazivanje naknada po osnovu rada u komisijama iskazivati na propisanoj poziciji.**

3.4.2.4. Troškovi po osnovu ugovora o djelu

Troškovi po osnovu ugovora o djelu iskazani su na poziciji troškova za privremene i povremene poslove u iznosu od 361.461 KM. Kantonalni porezni ured Mostar je izvršio u martu 2007. godine inspeksijski nadzor. U zapisniku Porezne uprave konstatirano je, da je po osnovu angažirani vanjskih i domaćih suradnika uplaćeno na ime poreza na dodatna primanja sredstava u iznosu od 3.636 KM.

Porezna uprava je naložila KB Mostar uplatu na ime poreza na dodatna primanja i poreza za zaštitu od nesreća iznos od 106.330 KM.

Tim za reviziju je izvršio uvid u dio ugovora o djelu sa ljekarima iz BiH i sa ljekarima iz R Hrvatske. Konstatirali smo da su pored toga što se nije vršio obračun i uplata poreza na dodatna primanja, prisutne brojne nepravilnosti prilikom zaključivanja ugovora o djelu, obračuna i isplate naknada, što je prezentirano u nastavku teksta.

Utvdili smo da su u toku 2006. godine sa specijalistom dermatologom – angiologom zaključena dva ugovora na periode od 6 (šest) mjeseci i sa specijalistom neuropsihijatom šest ugovora u trajanju od po dva mjeseca. Predmet ugovora o djelu je obavljanje poslova specijalista na pola radnog vremena. U ugovoru nije precizirana visina naknade, već se navodi da će se izvršiocu isplatiti naknada po pripadajućem koeficijentu. Uvidom u obračun i isplatu naknade utvdili smo da se obračun naknade vršio kao obračun plaće po koeficijentu 4,40 (za specijaliste) na pola radnog vremena. Uz obračun naknade vršen je obračun i minulog rada po stopi od 21% - 22%, što je suprotno zakonskim propisima. Vršena je isplata toplog obroka u iznosu od 100 KM, a isplata naknade po osnovu ugovora o djelu vršena je i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora. Isplata naknade za topli obrok je pravo koje proističe iz radnog odnosa, tako da se u ovom slučaju ista nije mogla vršiti, jer su ljekari specijalisti angažirani po osnovu ugovora o djelu. Neophodno je ugovorom o djelu precizno definirati iznos neto naknade i na taj iznos vršiti obračun i uplatu poreza na dodatna primanja i poreza na zaštitu od prirodnih i drugih nesreća po propisanim stopama. Uvidom u INFO obrasce utvdili smo da za specijalistu dermatologa – angiologa isti nije sačinjen i dostavljen Poreznoj upravi, a za specijalistu neuropsihijatra prezentirani INFO obrazac ne sadrži iznose isplaćene na ime toplog obroka. Svi ugovori o djelu za gore spomenute specijaliste zaključeni su retroaktivno, odnosno nakon otpočinjanja perioda za koji su angažirani.

Zaključen je ugovor o djelu sa specijalistom ginekologije i porodništva, u kojem se navodi da će obavljati poslove po potrebi i u dane vikenda. Visina naknade utvrđena je u iznosu od 870 KM, međutim obračun naknade se vršio kao obračun plaće (obračunavao se minuli rad), te je naknada neosnovano obračunata i isplaćena za iznos minulog rada.

Uvidom u isplate za dopunski rad utvdili smo da je ravnatelj KB Mostar rješenjem od 03.04.2003. godine, liječnika specijalistu abdominalne kirurgije iz Zagreba imenovao za predstojnika Klinike za kirurške bolesti i urologiju na mandat od četiri godine. Rješenjem je utvrđeno da se vrijednost poslova i zadataka utvrđuje koeficijentom 4,40, što predstavlja neto iznos od 960 KM. Uvidom u isplate koje su vršene putem blagajne utvdili smo da se imenovanom mjesečno vršila isplata u visini od po 3.940 KM. Također rješenjem ravnatelja od 30.04.2003. godine, specijalista ginekolog iz Zagreba imenovan je za savjetnika – konsultanta na Odjelu za ginekologiju i porodništvo. Rješenjem nije utvrđena visina naknade, a putem blagajne vršena je mjesečna isplata u visini od 1.000 KM. Revizijskom timu nije prezentirano temeljem čega je vršena isplata.

KB Mostar je u lipnju 2002. godine zaključila Ugovor o suradnji sa Kliničkim bolničkim centrom Zagreb, a u vezi angažiranja liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika, stručnjaka iz pojedinih specijalnosti KBC Zagreb. Također ugovorom je regulirano da će KB Mostar, Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K i KBC Zagreb sklopiti poseban ugovor kojim će se regulirati način plaćanja, troškova plaćenog odsustva, putovanja i boravka, naknada za rad zdravstvenih djelatnika KBC Zagreb, kao i ugovor o načinu prijema bolesnika upućenih iz KB Mostara u KBC Zagreb. Na traženje tima za reviziju, ugovori nisu prezentirani, niti imamo saznanja da li su isti potpisani.

Ravnatelj KB Mostar je 11.04.2003. godine donio rješenje kojim se specijalist onkolog iz Splita angažira na radno mjesto savjetnika za područje onkologije. Uvidom u isplate utvdili smo da se imenovanom vršila isplata naknade u visini od 2.000 KM. Sa specijalistom internistom zaključen je ugovor o radu na određeno vrijeme počev od 01.10.2006. godine. Ugovorom o radu nije preciziran koeficijent za obračun plaće, već kao i kod ostalih ugovora o radu poziva se na Odluku o plaćama proračuna HR HB i proračuna županija i općina. Obzirom da je najveći dozvoljeni koeficijent po Odluci 4,40, konstatiramo da imenovanom nije vršen obračun plaće po osnovu ugovora o radu, već je vršena isplata naknade u visini od 3.940 KM. Uvidom u isplate iz blagajne i INFO obrasce, utvdili

smo da se navedenom liječniku isplaćivala naknada u toku cijele 2006. godine, iako nam za prvih 10 mjeseci nije prezentiran akt na temelju kojeg se isplata vršila.

Dana 03.01.2006. godine zaključen je ugovor o djelu sa specijalistom patologom kao predstavnikom Odjela za patologiju KBC Split. Predmet ugovora su usluge liječnika specijalista-patologa. Ugovorom o djelu regulirana je naknada na način da se svakom liječniku po dolasku isplaćuje iznos od 2.000 KM, plus troškovi noćenja i prijevoza. Ugovorom o djelu koji je na isti način zaključen za drugo polovinu 2006. godine visina naknade po dolasku ljekara regulirana je u visini od 300 EUR-a, plus troškovi noćenja i prijevoza. Uvidom u isplate naknade utvrdili smo da se vršila isplata na način da se potpisniku ugovora o djelu isplaćivao fiksni mjesečni iznos od 2.000 KM, ostalim patolozima u ukupnom iznosu od 3.000 KM (prema uzetom uzorku za ožujak 2006. godine). Prema izjavi odgovorne osobe pojedinačni ugovori o djelu sa svakim liječnikom nisu sačinjavani. Uvidom u isplate iz blagajne utvrdili smo da je naknade preuzimala jedna osoba u ime svih koji su bili angažirani u tom periodu. Konstatiramo da ugovor o djelu nije mogla zaključiti jedna fizička osoba u ime drugih fizičkih osoba, kao i da se nismo uvjerali u ispravnost obračuna naknada.

KB Mostar je sa KB Split zaključila dva ugovora o pružanju stručne pomoći iz djelatnosti neurokirurgije za 2006. godinu. Ugovori se zaključuju na periode od šest mjeseci. Ugovorom je regulirano da će KB Split jednog svog specijalistu upućivati na rad u KB Mostar, a obveza KB Mostar je da liječniku specijalisti podmiri troškove prijevoza, te osigura smještaj i prehranu na teret vlastitih sredstava. Također regulirano je da će KB Mostar mjesečno na ime troškova KB Split isplati iznos od 20.000 kn (cca 5.260 KM). Iako ovim Ugovorom nije regulirano da se zaključuju pojedinačni ugovori o djelu sa specijalistima neurokirurzima iz Splita, prezentirano nam je šest ugovora o djelu, zaključenih sa neurokirurzima. Ugovorom o djelu je regulirano da se dežurstvo radnim danom plaća 110 EUR-a, vikendom 165 EUR-a, a dežurstvo blagdanom 220 EUR-a, u koji iznos su uračunati putni troškovi. Prema podacima iz INFO obrazaca, za šest neurokirurga u 2006. godini isplaćen je iznos od 69.225 KM.

Preporuke:

- **Preispitati zaključene Ugovore o djelu, a naročito ugovore kod kojih smo utvrdili neslaganje iznosa između ugovorene i isplaćene naknade.**
- **Uplatu i obračun poreza po osnovu ugovora o djelu vršiti sukladno Zakonu o porezu na plaću i Uputama o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću.**
- **Ugovorima o djelu precizirati visinu naknade i dosljedno se pridržavati svih odredbi zaključenih ugovora o djelu.**

3.4.2.5. Troškovi reprezentacije

Na ime troškova reprezentacije iskazan je iznos od 86.900 KM. Timu za reviziju prezentiran je Pravilnik o poklonima i reprezentaciji koji je donio ravnatelj KB Mostar 29.12.2006. godine, što znači da isti nije bio na snazi u periodu za koji je vršena revizija.

Uvidom u uzorak dokumentacije vezane za troškove reprezentacije utvrdili smo da su se vršile isplate na ime konzumacije jela i pića, u nekim slučajevima bez priložene specifikacije istih (kasa račun), ne navode se razlozi korištenje usluga, tko je koristio iste, a na pojedinim računima ne postoji ni odobrenje ovlaštene osobe (rn.br.7/5 od 12.05.2006. godine na iznos od 1.311 KM; rn.br. 129 od 03.04.2006. godine na iznos od 1.709 KM; rn.br. 2043 od 14.06.2006. godine iznos od 800 KM; rn.br.875/06 od 19.06.2006. godine na iznos od 1.062 KM).

Nalozima za isplatu iz blagajne br. 4717 i 2148 izvršene su isplate u iznosima 552 KM i 665 KM. Isplata je izvršena na osnovu priloženih nota računa, na ime doručka, ručka i večere, bez priloženih specifikacija jela i pića. Na nalozima za isplatu navodi se da je izdatak «u korist vlasnika restorana koji je ispostavio račune, za račun reprezentacije liječnicima iz Splita». Nisu nam prezentirana odobrenja za isplatu od strane ovlaštene osobe. Smatramo da ovakav vid isplate nema karakter reprezentacije i da je neosnovan, obzirom da je KB Mostar zaključila ugovore o djelu sa

neurokirurzima u kojima je utvrđena naknada i navedeno da su u taj iznos uračunati putni troškovi (prijewoz osobnim vozilom, dnevnice i hotelske usluge).

Na ime troškova reprezentacije izvršena je isplata uposleniku KB Mostar u iznosu od 1.001 KM. Imenovanom je izdat putni nalog, radi odlaska na kongres ESPO u Hong Kong u trajanju od 7 dana. Uz putni nalog je priloženo pet računa na ime konzumacije jela i pića. U izvješću nakon obavljenog putovanja imenovani nije naveo razloge nastalih troškova.

Na osnovu svega navedenog možemo zaključiti da nije uspostavljen sustav interne kontrole u vezi priznavanja troškova i isplate na ime troškova reprezentacije.

Preporuke:

- **Isplate po osnovu troškova reprezentacije dosljedno vršiti sukladno Pravilniku o poklonima i reprezentaciji,**
- **Preispitati osnovanost pojedinih isplata i njihovo priznavanje kao troškova reprezentacije.**

3.4.2.6. Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi

Prema finansijskim izvješćima na ovoj poziciji iskazani su troškovi u iznosu od 327.540 KM.

Uvidom u putne naloge i knjigovodstvenu dokumentaciju vezanu za putne troškove utvrdili smo slijedeće:

- KB Mostar ne vodi pomoćnu evidenciju izdanih putnih naloga, niti se isti protokoliraju;
- pojedini putni nalozi ne sadrže izvješća nakon obavljenog putovanja. U izvješćima se ne navodi da li je na službenom putovanju osigurana ishrana;
- u nekim slučajevima putni nalozi nisu potpisani od strane ravnatelja KB Mostar i rukovoditelja odjela;
- vršena je isplata putnih troškova (dnevnica, korištenje osobnog vozila) liječnicima iz R Hrvatske, iako KB Mostar sa istim ima zaključene ugovore o djelu,
- na ovoj poziciji iskazan je trošak u iznosu od 1.195 KM, temeljem ispostavljenog računa za hotelske usluge u okviru kojeg je iskazano po jedno noćenje za dva ljekara iz R Hrvatske. Iznos od 759 KM na spomenutom računu se odnosi na konzumaciju jela i pića. Nije nam prezentirano na osnovu čega se priznaju nastali troškovi. Napominjemo da smo za jednog liječnika utvrdili da je u 2006. godini ostvarivao pravo na naknadu po osnovu ugovora o djelu.

Preporuke:

- **Uspostaviti evidenciju putnih naloga, a njihovo izdavanje, popunjavanje, obračun i isplatu vršiti na propisan način,**
- **Preispitati osnovanost pojedinih isplata na ime putnih troškova i konzumacija jela i pića, a naročito onih koji se odnose na liječnike iz R Hrvatske sa kojima KB Mostar ima sklopljene ugovore o djelu.**

3.4.2.7. Ostale naknade

Na ovoj poziciji iskazane su naknade djelatnicima na ime jednokratnih pomoći u slučaju smrti, bolesti, kao i sredstava koja se doznachavaju drugima u vidu pomoći. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su se isplate vršile bez prethodno sačinjenog rješenja ili odluke kojim bi se regulirao pravo na isplatu naknade, odnosno odluke o doniranju sredstava za pomoć.

Preporuka:

- **Isplate po osnovu pomoći u slučaju smrti ili bolesti, kao i pomoći drugim vršiti na temelju pravovaljane dokumentacije i akta kojim će se regulirati pravo stjecanja za navedene naknade .**

3.4.2.8. Troškovi sirovina i materijala

Na ovoj poziciji su iskazani troškovi utrošenih lijekova za pružanje zdravstvenih usluga u KB Mostar (10,301.194 KM), namirnica za spremanje obroka osobama koje se nalaze na liječenju u KB Mostar (706.539 KM), uredskog materijala (133.408 KM), materijala za čišćenje (133.056 KM), tehničkog materijala (86.576 KM) i utrošene vode (164.540 KM).

Uvidom u Odluku o primjeni računovodstvenih politika u KB Mostar, utvrdili smo da istom nije regulirano točno kojom metodom će se obračunavati troškovi zaliha sirovina i materijala, već su u Odluci navedene tri alternativne metode obračuna troškova zaliha. Prema izjavi odgovorne osobe kod obračuna troškova zaliha sirovina i materijala, koji se vrši dva puta godišnje (po šestomjesečnom i godišnjem obračunu), primjenjuje se metoda prosječne ponderirane cijene, što tim za reviziju nije mogao potvrditi.

Tim za reviziju je izvršio uvid u način trebovanja lijekova od strane odjela i klinika, kao i izdavanje lijekova pacijentima. Utvrdili smo da KB Mostar nema pisane procedure kojim bi se uspostavio način kontrole trošenja lijekova po pacijentima u odnosu na zaprimljene količine (trebovanje).

Preporuka:

- **Računovodstvenim politikama regulirati metodu obračuna troškova zaliha sirovina i materijala, te u kom vremenskom periodu se vrši obračun istih sukladno računovodstvenim standardima.**

3.5. Javne nabave

Pravilnikom o nabavi roba, vršenju usluga i ustupanju radova, kojeg je donio ravnatelj u prosincu 2005. godine (Odluka br.3457/05) uz suglasnost Upravnog vijeća je regulirano da organizacijske jedinice KB Mostar utvrđuju planove nabava za tekuću godinu u jasnim precizno utvrđenim vrstama i karakteristikama svih predmetnih nabava i podnose ravnatelju na odobrenje. KB Mostar nije sačinio plan nabave za 2006. godinu na temelju kojeg će se planirati sredstva u Financijskom planu.

3.5.1. Nabave stalnih sredstava (opreme)

Uvidom u dokumentaciju vezanu za nabavke stalnih sredstava utvrdili smo da se KB Mostar u većini slučajeva pridržavala odredbi Zakona o javnim nabavama. Nabava računarske opreme u 2006. godini vršena je bez provedenog postupka propisanog Zakonom. Timu za reviziju prezentiran je ugovor sa dobavljačem sa kojim je zaključen ugovor u 2005. godini.

Prilikom zaključivanja ugovora o nabavi agregata utvrdili smo da je ugovorom izmijenjen način plaćanja, rok isporuke i garancija u odnosu na ponudu, što je u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavama. U toku postupka nabave agregata svi gore navedeni elementi ponude su posebno bodovani, a ponuđač koji je imao najnižu cijenu podnio je žalbu Federalnom ministarstvu financija, koja je odbijena kao neosnovana. Također, ističemo da je ugovor sa najpovoljnijim dobavljačem po provedenom postupku zaključen 04.04.2006. godine, a na ispostavljenom računu i otpremnici od strane dobavljača od 02.02.2006. godine naznačena je uplata avansa po predračunu od 26.01.2006. godine, što znači da je ugovor potpisan nakon plaćanja i isporuke agregata.

3.5.2. Nabave roba i usluga

Provedenom revizijom nabave roba i usluga za 2006. godinu utvrdili smo slijedeće:

- u 2006. godini KB Mostar je vršila nabavu lijekova od dobavljača, sa kojima je KB Mostar i Međužupanijski zavod zaključio ugovore u 2000. godini. Timu za reviziju je prezentiran javni natječaj o nabavi lijekova raspisan u lipnju 2004. godine, ali isti nije proveden do kraja, jer je bio poništen nakon podnošenja žalbe na isti Novi nije raspisan jer žalba nije riješena, iako se KB Mostar po žalbi obraćao Federalnom ministarstvu financija. Ukupna vrijednost izvršenih nabava lijekova u 2006. godini iznosi 10,697.988 KM. Ravnatelj KB Mostar je donio Odluku od 10.10.2006. godine, uz suglasnost Upravnog vijeća o javnoj nabavi lijekova putem postupka otvorenog za međunarodnu konkurenciju. Javno otvaranje ponuda je izvršeno 14.12.2006.

- godine, ali procedura izbora nije okončana do kraja 2006. godine, te će se izbor najpovoljnijeg ponuđača odnositi na nabavu lijekova za potrebe KB Mostar za 2007. godinu,
- Odlukom ravnatelja broj 1764/05 od 22.07.2005. godine raspisan je javni natječaj za nabavu roba i usluga. Obavijest o nabavi je objavljena u «Sl. glasniku BiH», br.51/06 od 01.08.2005. godine, a predmet nabave je 8 LOT-ova i to: uredski materijal, sredstva i pribor za čišćenje i održavanje higijene, nabava 6 vrsta namirnica za potrebe kuhinje KB Mostar, instrumentarij za potrebe operacijske sale Klinike za kirurške bolesti i potrošnog materijala za potrebe operacijske sale Klinike za kirurške bolesti i urologiju, lož ulja, motornog benzina, dizela D2 i motornog ulja, auto- dijelova i auto – guma, nabava CGMS aparata za kontinuirano mjerenje šećera iz kapilarne krvi za potrebe Odjela za dječje bolesti i nabava računala i računalne opreme servisiranje iste. Za svaki pojedinačni LOT sačinjena je tenderska dokumentacija doneseni su kriteriji za dodjelu ugovora. U postupku provođenja javnog natječaja za nabavu namirnica za potrebe kuhinje KB Mostar utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na dijeljenje predmeta nabave za pojedine vrste namirnica navedene u natječaju na više dobavljača sa kojima je zaključen ugovor o nabavi što je u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavama. Uvidom u fakture dobavljača «L.B.K.T.-TRADE» d.o.o. Mostar utvrdili smo da se cijene za određene namirnice ne slažu sa ugovorenim cijenama, odnosno veće su od ugovorenih. Fature dobavljača nisu ovjerene od strane osobe koja je izvršila formalnu i suštinsku kontrolu, koja podrazumijeva kontrolu cijena namirnica i usporedbu sa ugovorenim, te reklamiranje faktura koje imaju odstupanja od ugovorenih cijena. Fature nisu ovjerene od strane osobe ovlaštene za odobravanje plaćanja istih. Također smo utvrdili da su se od ugovorenog dobavljača «MM-TT» nabavljale namirnice koje nisu navedene u ponudi. Ugovorom zaključenim sa dobavljačem goriva, maziva i lož ulja «Circle Internacional» d.o.o. Međugorje nije navedeno za koji period je zaključen ugovor, što je slučaj i sa ostalim ugovorima o nabavama roba i usluga. Kod nabave uredskog materijala također je izvršeno dijeljenje predmeta nabave za pojedine vrste uredskog materijala, pa su zaključeni ugovori sa šest dobavljača, a što je u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavama. Isti slučaj je i sa nabavom auto dijelova i auto guma, jer je ugovor zaključen sa dva dobavljača, kao i nabavom potrošnog materijala za čiju nabavu je također zaključen ugovor sa dva dobavljača.
  - Za usluge tekućeg održavanja koje su u 2006. godini iznosile 517.988 KM nije raspisan javni natječaj, već se nabava vršila direktno od dobavljača.

Preporuke:

- **Osigurati u potpunosti provođenje procedura nabave roba i usluga sukladno Zakonu o javnim nabavama i Pravilniku o nabavama roba, vršenju usluga i ustupanju radova KB Mostar,**
- **Donijeti plan nabava roba i usluga na temelju kojeg će se planirati sredstva u Financijskom planu KB Mostar.**

3.6. Stalna sredstva

Sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u financijskim izvješćima na dan 31.12.2006. godine iznosi 31,503.206 KM.

Ravnatelj KB Mostar je 30.11.2006. godine donio Odluku o popisu i formiranju Komisija za popis. Odlukom su imenovane: Centralna popisna komisija, Komisija za popis gotovog novca, obaveza i potraživanja, kao i komisije za popis stalnih sredstava i sitnog inventara. Također, ravnatelj je donio i pojedinačna rješenja o formiranju komisija za popis za svaku kliniku, odjel, službu i zavod.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za popis utvrdili smo slijedeće:

- rješenjima o formiranju komisija za popis definirano je da komisije sačinjavaju popisne liste u tri primjerka i potpisuju svaku stranicu popisne liste na kojoj je popis završen, a popisne liste potpisuje i odgovorni radnik zadužen sredstvima, kojem se jedan primjerak popisne liste uručuje odmah. Međutim, popisne komisije nisu sačinjavale posebne propisane popisne liste, već su na listama

osnovnih sredstava za inventuru, dostavljenu od strane računovodstva, ručno označavali postojanje ili ne postojanje određenog sredstva. Također, ručno su dopisana sredstva koja su se u toku godine zaprimala kao donacija.

- komisije za popis nisu sačinjavale izvješća (zapisnike) o izvršenom popisu u kojim bi se navelo stvarno stanje stalnih sredstava i sitnog inventara, prijedlozi za rashodovanje, utvrđeni manjkovi sa izjavama odgovornih lica itd.

- Komisija za popis novčanih sredstava, obveza i potraživanja nije sačinila popis novčanih sredstava pojedinačno po svim žiro računima, zatim pregled obveza i potraživanja po dobavljačima, odnosno kupcima i po vrstama,

- Elaborat o izvršenom popisu sačinjen je 23.03.2007. godine, što znači nakon godišnjeg obračuna. U istom se ne daje pregled stalnih sredstava koji se predlažu za rashodovanje, po vrstama i količinama.

Popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, obveza i potraživanja nije sačinjen sukladno Pravilniku o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obveza KB Mostar.

Usuglašavanje stvarnog stanja i stanja po popisu izvršeno je iako Elaborat o popisu nije usvojen od strane Upravnog vijeća KB Mostar. Rashodovanje, odnosno isknjižavanje stalnih sredstava izvršeno je bez odluke Upravnog vijeća, kao i bez zapisnika Komisije za rashodovanje stalnih sredstava.

Uvidom u knjigu stalnih sredstava utvrdili smo da značajan broj stalnih sredstava (oprema) nema iskazanu knjigovodstvenu vrijednost. Prema izjavama odgovornih osoba, za opremu koja je donirana KB Mostar najčešće nema adekvatnu popratnu dokumentaciju na osnovu koje bi se utvrdila vrijednost doniranih sredstava, kao i to da se donacija uglavnom evidentira tek nakon obavljenog popisa, a ne kad je donacija i zaprimljena. Od strane KB Mostar nije vršena procjena sredstava, odnosno nije utvrđena fer vrijednost istih. Za pojedina sredstva nije izvršen obračun amortizacije za 2006. godinu, iako smo za iste utvrdili da imaju sadašnju vrijednost.

Uvidom u knjigu stalnih sredstava i finansijska izvješća utvrdili smo neslaganje otpisane vrijednosti na poziciji građevinskih objekata, odnosno u finansijskim izvješćima iskazana je veća otpisana vrijednost za 171.983 KM, a na poziciji postrojenja i opreme, alata, pogonski inventar i uredski namještaj, transportna sredstva, otpisana vrijednost iskazana je u manjem iznosu za 176.321 KM.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 1,301.644 KM. Vezano za obračun amortizacije utvrdili smo da je ravnatelj KB Mostar donio Odluku o obračunu amortizacije kojom je navedeno da se prilikom obračuna amortizacije, primjenjuju amortizacijske stope u visini od 75% Nomenklature sredstava, međutim KB Mostar nije utvrdila svojim računovodstvenim politikama koju metodu (nabavne vrijednosti ili revalorizacije) će primjenjivati pri vođenju sredstava, kao i pojedinačno za svaku grupu sredstava procijenjene amortizacione stope.

Na osnovu svih gore navedenih nepravilnosti koje se odnose na: priznavanje sredstava, njihovo evidentiranje, kretanje i rashodovanje istih, kao i obračun amortizacije, revizijski tim ne može potvrditi iskazano stanje stalnih sredstava u finansijskim izvješćima, jer iskazana vrijednost nakon otklanjanja svih navedenih negativnosti može značajno utjecati na iskazano stanje sredstava u finansijskim izvješćima, a samim tim i na poslovni rezultat.

Preporuke:

- **Popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, zaliha, obveza i potraživanja vršiti sukladno Pravilniku o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obveza.**
- **Rashodovanje i isknjižavanje stalnih sredstava vršiti na osnovu odluke Upravnog vijeća KB Mostar i zapisnika komisije za rashodovanje,**
- **Procijeniti vrijednost donirane opreme, kao i drugih stalnih sredstava za koja postoji pretpostavka da iskazana vrijednost ne predstavljaju fer vrijednost,**
- **Računovodstvenim politikama utvrditi metodu priznavanja stalnih sredstava, kao i procijeniti vijek trajanja sredstava i na osnovu toga utvrditi amortizacione stope za svaku grupu sredstava,**

- **Izvršiti usuglašavanje stanja stalnih sredstava iskazanog u knjigovodstvu i knjizi stalnih sredstava.**

3.7. Investicije u tijeku

Na investicijama u tijeku na dan 31.12.2006. godine iskazan je iznos od 19,221.163 KM, od čega se na investiciju na građevinskom objektu odnosi 16.638.402 KM. Od 2003. godine KB Mostar je otpočela sa ulaganjem u građevinski objekt-bolnica na lokalitetu Bijeli Brijeg. U 2006. godini ukupno uložena sredstva za izgradnju, koja su najvećim dijelom osigurana iz donacija od strane R Hrvatske i iz sredstava drugih pravnih osoba sa područja Federacije BiH iznose 3.958.723 KM. Kontrola utroška sredstava iz donacija od strane R Hrvatske, namijenjenih za izgradnju objekta vršena je od strane ovlaštenih osoba od strane R Hrvatske, koje su o istom sačinile izvješće.

3.8. Zalihe sirovina i materijala

Na dan 31.12.2006. godine u knjigovodstvu KB Mostar su iskazane zalihe u iznosu od 519.212 KM i odnose se na zalihe lijekova, hrane, uredskog materijala, materijala za čišćenje, tehničkog materijala, goriva i maziva, te rezervnih dijelova na skladištu. Prema financijskom izvješću stanje zaliha na dan 31.12.2006. godine je slijedeće:

	Početno stanje	Promet		Saldo
		Duguje	Potražuje	
Lijekovi u skladištu	1,336.435	9,361.553	10,257.039	440.949
Hrana na skladištu	12.367	708.256	720.623	14.084
Uredski materijal na skladištu	35.448	118.865	125.310	29.003
Materijal za čišćenje na skladištu	4.598	133.406	135.227	2.778
Tehnički materijal na skladištu	29.678	87.540	85.141	32.077
Gorivo i mazivo na skladištu	915	3.248	4.163	322
Rezervni dijelovi na skladištu	18.990	26.859	25.055	20.795

Tim za reviziju je izvršio uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju zaliha na dan 31.12.2006. godine i konstatirao slijedeće:

- Odlukom o primjeni računovodstvenih politika, koju je donio ravnatelj KB Mostar, nije regulirano kojom metodom se vrši obračun troškova zaliha, sirovina i materijala sukladno MRS 2 – Zalihe,
- uvidom u trebovanja potrošnog materijala utvrdili smo da većina trebovanja obuhvaćena uzorkom nije potpisana od strane voditelja odjela,
- komisija za popis lijekova u bolničkoj ljekarni je sačinila zapisnik o popisu lijekova u kojem je predloženo da se rashoduju lijekovi zbog isteka roka u iznosu od 36.598 KM. Temeljem zapisnika komisije izvršeno je knjigovodstveno isknjižavanje bez odluke Upravnog vijeća, a zapisnik o rashodovanju, odnosno uništenju nam nije prezentiran.

Preporuke:

- **Rashodovanje, odnosno isknjižavanje zaliha vršiti temeljem Odluke Upravnog vijeća i zapisnika komisija za rashodovanje.**

3.9. Kratkoročne potraživanja

Na poziciji kratkoročnih potraživanja, na dan 31.12.2006. godine iskazan je iznos od 3,125.914 KM. Struktura nenaplaćenih potraživanja je slijedeća:

Vrsta potraživanja	Ostvarena za 2006. godinu	Ostvarena za 2005. godinu
Potraživanja od kupaca u zemlji	3,125.914	2,895.143
Potraživanja od zaposlenih-akontacija za sl. put	9.010	7.550
Potraživanja po osnovu specijalističkog staža	170.637	-
Potraživanja za date avanse	34.500	85.629
Sumnjiva i sporna potraživanja	-	20.697
Ostala kratkoročna potraživanja	128	-
Ispravka vrijednosti potraživanja	-	437.030
U K U P N O :	3,340.189	3,446.049

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo slijedeće

- računovodstvenim politikama nisu regulirani uvjeti kada se redovna potraživanja prenose na sumnjiva i sporne potraživanja,
- U knjigovodstvu se ne vode potraživanja po ročnosti, čak se i potraživanja starija od godinu dana vode na kratkoročnim potraživanjima,
- Najveća potraživanja od kupaca u iznosu od 2,478.435 KM se odnose na potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K za uplatu sredstava za ublažavanje posljedica uvođenja PDV-a u iznosu od 2,064.480 KM, koje su izmirene u siječnju 2007. godine,
- u 2006. godini pokrenuto je 5 tužbi koje su riješene vansudskom nagodbom, a vrijednost potraživanja po navedenim tužbama iznosi 174.996 KM, od čega je u 2006. godini naplaćeno 3.480 KM. Tužbe su pokrenute protiv ljekara koji su primili sredstva za obavljanje specijalizacije, a isti nisu ispunili svoje obveze prema KB Mostar, sukladno zaključenim ugovorima. Vansudskom nagodbom ljekari su se obvezali da će navedena sredstva vratiti u utvrđenom roku.
- dana 12.10.2006. godine KB Mostar je uputila Opomene prema kupcima, koje se najviše odnose na zavode zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH i Dom zdravlja Mostar. Neka potraživanja su sa 31.12.2006. godine izmirena a neka su i povećana kao što su potraživanja od Doma zdravlja Mostar koja na dan 31.12.2006. godine iznose 264.253 KM,
- Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da sa 31.12.2006. godine ima neizmirenih potraživanja od uposlenih po osnovu akontacije za službena putovanja starih po nekoliko mjeseci.

Preporuke:

- **Računovodstvenim politikama regulirati uvjete kada se redovna potraživanja prenose na sumnjiva i sporna,**
- **Osigurati praćenje i naplatu potraživanja sukladno zakonskim propisima,**
- **Internim aktom regulirati način i rokove pravdanja troškova službenog puta.**

3.10. Kratkoročne obveze

U financijskim izvješćima KB Mostar na dan 31.12.2006. godine iskazane su slijedeće obveze:

Redni broj	Kratkoročne obveze	31.12.2006.	31.12.2005.
1.	Unaprijed naplaćeni prihodi	25,134.683	20,102.078
2.	Ostala dugoročna razgraničenja	48.295	48.295
3.	Ostali kratkoročni krediti-obveze prema Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja	1,000.000	250.000
4.	Obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu	12,234.026	13,076.430
5.	Obveze prema uposlenim	1,083.076	1,054.437
6.	Obveze za ostale poreze, doprinose i druge obveze	294.609	444.488
	Ukupno	39,794.689	34,975.728

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdili smo slijedeće:

- na poziciji unaprijed naplaćenih prihoda je iskazan iznos od 25,134.683 KM i odnosi se na donacije od domaćih pravnih osoba i iz inozemstva za izgradnju i opremanje nove bolnice,
- temeljem pregleda obveza po dobavljačima koji je odgovorno lice sačinilo u toku revizije, utvrđeno je da dvije obveze prema dobavljačima «Elektroprivreda» i «Vodovod» u iznosima od 1,342.537,12 KM i 552.883.51 KM predstavljaju ukupan dug prema navedenim dobavljačima na dan 31.12.2006. godine. Također je utvrđeno da su navedena javna poduzeća tužila KB Mostar za neizmirene obveze temeljem utroška struje u periodu 05.10.1998. – 05.02.2005. godine i utroška vode za period 01.01.2005.-23.01.2007. godine,
- obveze prema Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u iznosu od 1,000.000 KM se odnose na primljenu pozajmicu po osnovu ugovora o kratkoročnoj pozajmici zaključenog 03.03.2006. godine,
- obveze prema uposlenim se odnose na neizmirene obveze za plaće i naknade za prosinac 2006. godine.

Obzirom na manje iskazane obveze po osnovu poreza i doprinosa iz i na plaću za 2006. godinu u iznosu od 2.181.450 KM, revizijski tim nije mogao potvrditi stanje obveza na dan 31.12.2006. godine.

Struktura obveza prema dobavljačima roba i usluga po ročnosti je slijedeća:

- obveze čija je starost 360 dana	4,175.711,69 KM
- obveze čija je starost 270 dana	232.662,14 KM
- obveze čija je starost 210 dana	32.132,38 KM
- obveze čija je starost 180 dana	2,610.426,05 KM
- obveze čija je starost 150 dana	5.680,70 KM
- obveze čija je starost 120 dana	543.213,12 KM
- obveze čija je starost 90 dana	18.360,19 KM
- obveze čija je starost 60 dana	365.101,96 KM
- obveze čija je starost 30 dana	331.299,01 KM

Iz dostavljenog pregleda obveza čija je starost 360 dana smo konstatirali da se obveze odnose na slijedeće dobavljače: «HT-HTP» Mostar (143.898,20 KM), «Medika» Mostar (748.488,03 KM), «Mediprom» Mostar (583.697,32 KM), «Inel med» Mostar (945.943,67 KM), «Inel» Mostar (1,753.684,37 KM).

Uvidom u dokumentaciju također smo utvrdili da KB Mostar ima neizmirenih obveza prema dobavljačima roba i usluga sa kojima ima zaključene ugovore (kao što je obveza za nabavu lijekova čija je starost 180 dana, prema poduzeću «Melifiko» u iznosu od 2,418.408 KM), kao i prema drugim dobavljačima od kojih je nabavljena roba, ali sa istim nije zaključen ugovor kao što je poduzeće «Messer» plin Mostar prema kojem KB Mostar ima dugovanja u iznosu od 232.662,14 KM a koja su do 31.12.2006. godine bila stara 270 dana.

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 04.04.2007. godine razmatrano je Izvješće o ekonomsko – finansijskom poslovanju KB Mostar za 2006. godinu i donesen je zaključak o poduzimanju aktivnosti prema Vadi HNK/Ž i Vladi FBiH u cilju poboljšanja finansijske situacije i saniranja dugovanja.

Preporuka:

- **Poduzeti intenzivne aktivnosti od strane Upravnog vijeća i menadžmenta KB Mostar na iznalaženju mogućnosti za izmirenje značajnih obaveza koje je KB Mostar stvorila, a koje bi mogle rezultirati tužbama i imati značajne posljedice na poslovanje KB Mostar. Potrebno je da KB Mostar u budućem radu uskladi novčane tijekove priliva, odliva i prihvaćanja novih obveza.**

4 ZAKLJUČAK

Provedenom revizijom finansijskih izvješća za 2006. godinu utvrdili smo da KB Mostar posluje u neuređenom okruženju, kada zakonski i podzakonski propisi nisu okončani, a što je imalo utjecaja na njeno poslovanje sukladno zakonskim propisima.

Bez obzira na neuređenost zakonskih propisa u ovoj oblasti, KB Mostar je trebala donijeti interna akta kao što su Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim primanjima uposlenih, kako bi se uredilo i unaprijedilo poslovanje KB Mostar

Obzirom da se planiranju ne posvećuje dužna pažnja, potrebno je unaprijediti plansku funkciju u smislu donošenja smjernica i uputa za procese planiranja, a uz osiguranje donošenja Plana i programa rada za tekuću godinu.

Budući da Pravilnik o računovodstvu KB Mostar i Računovodstvene politike u značajnom dijelu nisu prihvatljivi za poslovanje KB Mostar, iste je potrebno poboljšati i uskladiti sa zakonskim propisima i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Zbog iskazivanja značajnog iznosa neizmirenih obveza na dan 31.12.2006. godine, potrebno je sačiniti plan izmirenja obveza, kako bi se spriječila daljnja utuženja KB Mostar od strane vjerovnika, što bi stvaralo nove troškove za KB Mostar. Prilikom novog zaduženja voditi računa o neizmirenim obvezama zbog kojih će doći do odliva sredstava, a u cilju sprječavanja daljnjeg narušavanja finansijske stabilnosti i likvidnosti KB Mostar.

U toku revizije uočili smo da sustav internih kontrola nedovoljno funkcionira, pa su se desili propusti kod nabave roba i usluga, obračuna i uplate poreza i doprinosa, obračuna i uplate poreza temeljem dodatnih primanja, evidentiranja stalnih sredstava, obračuna i isplate naknada temeljem ugovora o djelu, kao i isplata jednokratnih pomoći. U cilju osiguranja zakonitosti, uspješnosti i efikasnosti u radu, menadžment KB Mostar mora uspostaviti adekvatan sustav internih kontrola, čijom bi se dosljednom primjenom na svim nivoima postigla efikasna zaštita imovine od gubitaka, sprečavanja i otkrivanja grešaka, točnost i potpunost računovodstvenih evidencija i pravovremeno i pravilno pripremanje pouzdanih finansijskih izvješća.

KOMENTAR

Dana 19.07.2007. godine, menadžmentu Kliničke bolnice Mostar dostavljen je Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2006. godinu na očitovanje. U ostavljenom roku, Klinička bolnica Mostar se nije očitovala na nacrt Izvješća, te ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Kliničke bolnice Mostar za 2006. godinu.

Viši revizor

Anica Pudar, dipl.oec.

Tim za reviziju

Dunja Logo, dipl.oec.
Azra Delić, dipl.oec.